

“Europa ha sofert sota el fonamentalisme”

El Consell d'Europa, que no s'ha de confondre amb l'ONU, té la seua base a Estrasburg, França, i és una organització internacional que promou els drets humans i la democràcia a Europa. Els quaranta-set estats membre europeus estan lligats per tractat a adherir-se a les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans. Jagland, un socialdemòcrata, va ser primer ministre i ministre d'Afers Estrangers de Noruega. Des de l'any passat, Jagland també és president del Comitè Nobel Noruec, amb base a Oslo, que concedeix els premis Nobel de la pau.

És correcte que els governs prohibesquen el burca o la construcció de minarets? En aquesta entrevista, Thorbjørn Jagland, secretari general del Consell d'Europa, advoca per un plantejament social més pragmàtic. També defensa la decisió del Comitè Nobel, d'atorgar a Barack Obama el premi de la pau.

—**Senyor Jagland, el Tribunal Europeu dels Drets Humans a Es-**

El noruec Thorbjørn Jagland, de 60 anys, va ser elegit secretari general del Consell d'Europa el 2009.

traburg és responsable de les queixes dels ciutadans de quaranta-set països i actualment s'enfronta a una muntanya de 120.000 casos pendents. El tribunal pot fer front a tots aquests casos?

—Teniu raó, el tribunal està sobrecarregat, a causa del seu èxit. Com que cada vegada hi arriben més i més denúncies, al juny vam iniciar un procés de reforma que tracta d'aconseguir que s'hi treballi amb més eficiència.

—**Una reforma que Rússia havia bloquejat durant molt de temps.**

—Sí, una de les primeres coses que he fet durant aquest mandat ha estat

anar a Moscou i aconseguir que el president Medvédev assegurara la ratificació d'aquest protocol. Ho va fer a principis d'aquest any, però s'ha de fer molt més en relació amb el tribunal per progressar.

—**Com ara què?**

—Hi ha alguns assumptes que hem de tenir en compte. Una qüestió, per exemple, és si hauríem de tenir algun tipus de mecanisme de filtració. Avui dia, cada ciutadà pot presentar una instància al tribunal simplement escrivint quelcom en un tros de paper. Tot i així, més del noranta per cent dels casos que arriben al tribunal són inadmissibles. Hauríem de tenir un procediment més simple, a fi que els jutges puguin concentrar-se en els casos més importants des d'un primer moment.

—**Tanmateix aquesta mesura sola no podrà detenir l'allau de denúncies.**

—És cert. La raó per la qual arriben tantes denúncies de certs països és que els ciutadans d'aquests països no es refien dels seus sistemes judicials. Per a ells, aquest tribunal ha estat un tribunal de primera instància en comptes d'última. Una part de la iniciativa tracta d'ajudar a reformar el sistema judicial de molts països membre. Per exemple, actualment, el trenta per cent de les denúncies vénen de Rússia. És per aquest motiu que era molt important que la Federació Russa ratificara el protocol; significava que reconeixien la importància del tribunal. I ajudar la Federació Russa a millorar el sistema judicial ajudarà, és clar, el tribunal ací.

—**També es considera Turquia com una de les nacions més problemàtiques? Recentment, en els mitjans de comunicació alemanys s'ha denunciat que més de dos-cents cinquanta xiquets i joves, la majoria d'origen kurd, han complert, en molts casos, condemnes de molts anys per presumptes activitats terroristes. N'estàveu assabentat?**

—Sí, i això em preocupa. Aquest exemple demostra que a Turquia encara li queda camí per recórrer a l'hora de reformar la constitució i la legislació. Fa dos mesos em vaig reunir amb el primer ministre Erdogan per discutir aquesta qüestió detingudament, i actu-

aliment al parlament turc s'està discutint una reforma constitucional. Cosa que significa que Turquia podrà complir millor les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans. Cal que Turquia faci més coses per la població kurda. L'administració d'Erdogan és el primer govern que ha posat un èmfasi real en aquest assumpte, i cal que ho reconeguem.

—**Donades aquestes circumstàncies, està preparada Turquia per emprendre negociacions amb la Unió Europea sobre l'adhesió?**

—No em pertoca de prendre aquesta decisió. El que jo he vist és que Turquia va ben encaminada cap als estàndards europeus i està treballant molt dur per convertir-se en una nació europea moderna. Si Turquia pot aconseguir entrar a la UE com a membre de ple dret, l'esdeveniment també exercirà una influència important a l'Iran, l'Irak, Egipte i altres nacions musulmanes.

—**Les qüestions religioses estan jugant un paper més important encara en els casos que es presenten al Consell d'Europa. Recentment, el Tribunal Europeu dels Drets Humans va dictaminar que a Itàlia no es podien penjar crucifixos a les aules. Això no obstant, els crucifixos encara hi estan penjats. Què passarà si Itàlia no vol canviar res respecte a aquest tema?**

—La Gran Sala del tribunal (nota de l'editor: on hom pot apel·lar contra les resolucions) encara no ha dictaminat sobre el cas, però encara queda per veure si el tribunal manté aquesta resolució. Aquest és un exemple de fins a quin punt hauria d'interferir el tribunal en assumptes domèstics en societats diferents.

—**I doncs? Ho hauria de fer?**

—La qüestió important respecte al tribunal és que som capaços de defensar els drets humans més importants i fonamentals. La definició de drets humans està sempre en expansió. Per exemple, fa deu anys no era possible pensar que els drets humans empararien els drets dels homosexuals. Tanmateix, algunes qüestions també poden arribar a perdre importància i el tribunal ha de vigilar aquests canvis.

—**Tornem a l'exemple dels crucifi-**

xos a les escoles. Molts alemanys tenen el mateix problema amb aquesta tradició catòlica. Si els prohibiren a Itàlia, demandants alemanys també presentarien denúncies a Estrasburg.

—Sí, ho reconec. La meua pregunta, això no obstant, seria la següent: realment el crucifix hauria de ser un tema tan important? O, per dir-ho d'una altra manera, el paper dels líders polítics és el d'exagerar els problemes que realment no són tan importants? Preneu,

per exemple, el debat que hem tingut sobre els burques i els mocadors al cap. Si milers i milers de xiques joves dugueren realment un burca, aleshores hauríem d'intervenir legalment. Tanmateix, em sembla que podem tractar aquest tema d'una manera molt pragmàtica. I, és realment un problema tan important que xiques joves porten un mocador al cap? Si un pare obliga una filla a dur un burca o un mocador, aleshores és un problema per a aquesta xica. Però, es tracta d'un problema

rellevant per a tota la societat?

—Recentment, Bèlgica ha aprovat una llei prohibint el burca. Realment, podeu imaginar una xica anant a l'escola coberta de cap a peus?

—No, però cal que hi legissem en contra? Em sembla que cada escola pot tractar el tema de manera individual. Al meu país, Noruega, les escoles poden decidir si en anar a classe amb un burca et prohibeixen l'entrada perquè no et poden veure el rostre. Però, cal, realment, un debat polític i tot allò que comportarà la reacció pública? Em sembla que a la societat hi ha problemes més importants.

—Recentment, en un referèndum a Suïssa els votants van accedir a la prohibició de la construcció de minarets.

—Una altra vegada pregunta: era un problema tan greu?

—Sembla que els suïssos opinen que sí.

—Tanmateix hauríem de deixar que la majoria vote si es pot construir un minaret o no? Les autoritats locals podrien dir: no, no tenim espai suficient per a un minaret, o pertorba el paisatge local. Però aquesta ja és una qüestió diferent. La qüestió és: hauríem de fer un referèndum en aquest respecte? Un principi bàsic de la Declaració Universal dels Drets Humans és que una majoria no pot decidir sobre els drets fonamentals de l'ésser humà. La majoria no té dret a violar els drets fonamentals de la minoria.

—Aleshores, la construcció d'un minaret és un dret fonamental?

—Jo diria que no. És per això que crec que s'hauria de tractar l'assumpte d'una manera pragmàtica. Europa ha sofert sota el fonamentalisme i d'altres ideologies. No hauríem d'entrar en aquest joc una altra vegada.

—Com a president del Comitè Nobel el 2009, va pressionar per atorgar el premi Nobel de la pau al president dels Estats Units, Barack Obama. Una de les vostres justificacions va ser que Obama no només rebia el premi pels seus plans de desarmament nuclear, sinó també pels senyals de pau que feia al món musulmà.

—Sí.

—Quina és la vostra opinió ara,

mig any després? Encara diríeu que Obama va ser una elecció encertada?

—Sí, la seua primera visita a Turquia i el discurs davant una mesquita d'Istanbul van ser un esdeveniment històric. Cap president dels EUA no ho havia fet abans. I després va anar al Caire i es va dirigir al món musulmà. Buscava la conciliació amb els musulmans.

—Això no obstant, encara hi ha moltes confrontacions amb el món musulmà. Les tropes americanes estan en guerra a l'Afganistan i a algunes parts del Pakistan.

—Sí, Obama no ha tingut èxit amb les seues polítiques, però és un començament. Respecte a aquest tema, he de dir que el Comitè Nobel de la pau també va atorgar molt prompte el premi al doctor Martin Luther King, perquè havia començat un procés semblant. Algú ha de començar el procés, algú ha de prendre el lideratge.

“Cal que legissem en contra del burca? Cada escola individualment pot tractar el tema.

—Aquesta és una comparació agosarada.

—En absolut. Cada vegada és més clar que teníem raó. Per què es van reunir el president Medvédev i Obama a Praga per signar un nou tractat de desarmament nuclear? Perquè Obama va començar tot el procés a Praga oferint una invitació als russos. El mateix és vàlid sobre la seua disposició d'adaptar l'escut nuclear i que afirmara voler treballar per aconseguir una ratificació del Tractat General de Prohibició de Proves Nuclears. Tots aquests esdeveniments van passar en pocs mesos. Mai no havíem tingut un lideratge que canviara l'agenda política als EUA tan ràpidament i amb tanta profunditat.

—Malgrat les decepcions a l'Afganistan i als territoris palestins?

—El lideratge polític no està exempt de decepcions. El criteri real per al

Comitè Nobel va ser el següent: qui va fer més en favor de la pau al món durant l'any passat? Vaig arribar molt prompte a la conclusió que donar el premi a Obama era inevitable.

—Que també és comandant en cap d'una de les potències militars més poderoses del món.

—Jo també em vaig plantejar aquesta qüestió. Realment ho podem fer? Donar aquest premi a la persona més poderosa del món? Amb aquesta maquinària militar i tant poder econòmic? Però, de tant en tant, s'ha de pagar tribut a la política realista.

—Aleshores, el premi Nobel de la pau és un premi a la política realista?

—Sense la política realista no es pot canviar el món. Hem donat el premi a molts idealistes que també eren indispensables, però de tant en tant també s'ha de centrar en la política realista. L'antic canceller alemany Willy Brandt va rebre el premi per la manera en què va millorar les relacions amb Orient, perquè va canviar les realitats a Europa. Això va ser política realista de primer ordre.

—Una vegada va afirmar que s'hauria d'atorgar el premi Nobel de la pau a la UE. Em vénen dues preguntes a la ment. En primer lloc, per què? I, en segon lloc, quan?

—La primera qüestió és molt fàcil, perquè he dit moltes vegades que la UE és el projecte de pau més important de tota la història, ajuntant antics enemics en una mateixa comunitat. I aquest projecte s'està estenent cap a l'est i cap als Balcans. És increïble tot el que ha passat al continent europeu, malgrat totes les preocupacions sobre l'euro. I per respondre a la segona pregunta...

—...la pregunta de quan...

—Per a mi, aquesta és una qüestió delicada, perquè com a cap del Comitè Nobel no puc dir res més sobre aquest tema.

—Però, seria possible?

—Moltes coses són possibles. El nombre de candidats creix cada any. Aquest any en tenim aproximadament dos-cents quaranta.

Martin Doerry, Dietmar Hipp

Traducció de Blanca Juan